

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 29/2009

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 5 kap. 19 § och 8 kap. 9 § i aktiebolagslagen, lagen om andelslag samt 5 kap. 15 § i försäkringsbolagslagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 17 november 2009 en proposition med förslag till lagar om ändring av 5 kap. 19 § och 8 kap. 9 § i aktiebolagslagen, lagen om andelslag samt 5 kap. 15 § i försäkringsbolagslagen (RP 238/2009 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Jyrki Jauhiainen, justitieministeriet
- konsultativ tjänsteman Mika Björklund, arbets- och näringsministeriet

- överinspektör Ilkka Niskanen, Skattestyrelsen
- kriminalinspektör Esa Auas, Centralkriminalpolisen
- överinspektör Jukka Strömmer, Utvecklingsprojektet för myndighetssamarbete
- expert Päivi Rätty, Finlands näringsliv
- ledande expert Reima Letto, Finansbranschens Centralförbund
- vice ordförande Sari Lounasmeri, Aktiespararnas Centralförbund
- ordförande Jukka Silvo, GRM-revisorer r.f.
- CGR Ari Ahti, CGR-föreningen rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av
— Företagarna i Finland.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att aktiebolagslagen, lagen om andelslag och försäkringsbolagslagen ändras. Enligt den gällande aktiebolagslagen ska moderbolaget alltid upprätta ett koncernbokslut, om det betalar ut medel till aktieägarna eller är ett publikt aktiebolag. I en koncern med flera nivåer gäller skyldigheten att upprätta koncernbokslut moderbolag på alla nivåer när de betalar ut medel. Den gällande nationella bestämmelsen är striktare än motsvarande bestämmelser i Europeiska gemenskapens kon-

cernredovisningsdirektiv och de nationella bestämmelserna i de flesta andra medlemsstater i Europeiska unionen. Av detta följer att upprättandet av koncernbokslut och förrättandet av revision för moderbolag till finska underkoncerner, som ingår i en koncern med flera nivåer, föranleder extra kostnader för koncernerna.

Aktiebolagslagen föreslås bli ändrad så att ett moderbolag till en koncern på lägre nivå inte behöver upprätta ett koncernbokslut för utbetalning av medel, om moderbolaget enligt en un-

dantagsbestämmelse i bokföringslagen är befriat från skyldigheten att upprätta ett koncernbokslut.

Bestämmelserna om utdelningen av andelslags medel ändras i enlighet med den gällande aktiebolagslagen och den ändring som nu föreslås i aktiebolagslagen. Vidare ska de bestämmelser i aktiebolagslagen och försäkringsbo-

lagslagen som gäller tiden för utfärdandet av ett börsbolags stämmokallelse ändras för att genomföra direktivet om aktieägares rättigheter.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 31 december 2009 för att underkoncernernas moderbolag inte för den pågående räkenskapsperioden ska behöva upprätta koncernbokslut, som ansetts onödiga.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Ekonomiutskottet föreslår att lagförslagen godkänns.

Det är motiverat att moderbolag till en koncern på lägre nivå befrias från skyldigheten att upprätta koncernbokslut. Våra nationella bestämmelser är strängare än reglerna i direktivet om koncernbokslut och i flera länder och orsakar merkostnader för företagen. Informationen om koncerner på längre nivå ingår i vilket fall som helst i koncernbokslutet för moderbolaget på högre nivå. Ändringen gäller inte små koncerners skyldighet enligt 6 kap. 1 § 3 mom. i bokföringslagen att upprätta koncernbokslut på grundval av 8 kap. 9 § 2 mom. i aktiebolagslagen eller tillämpningen av annan lagstiftning, bland annat revisionslagen, på moderbolaget till en koncern på lägre nivå. Utskottet påpekar dock att ledningen för moderbolaget till en koncern på lägre nivå kan upprätta koncernbokslut, även om lagen inte kräver det.

Ingenting tyder på att den gällande lagstiftningen om skyldighet för ett moderbolag till en koncern på lägre nivå att upprätta koncernbokslut har någon större betydelse för till exempel

beskattningen eller kampen mot den svarta ekonomin. Mestadels är den svarta ekonomin koncentrerad till vissa branscher och enskilda företag. Trots lagändringen kommer skattemyndigheterna och polisen att kunna skaffa fram den information de behöver.

Ekonomiutskottet vill trots allt uppmana regeringen att följa upp om lagändringarna får negativa effekter. Nödvändiga åtgärder måste vidtas med en gång om det visar sig vara så.

Vidare påpekar ekonomiutskottet att regeringen i sin aftonskola den 25 november behandlade ett utkast till handlingsplan för att minska den ekonomiska brottsligheten och den svarta ekonomin 2010—2011. Handlingsplanen ska fastställas genom ett principbeslut av statsrådet före årets slut.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår ekonomiutskottet

att lagförslagen godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 8 december 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
vordf. Antti Rantakangas /cent
medl. Hannu Hoskonen /cent
Harri Jaskari /saml
Anne Kalmari /cent
Matti Kangas /vänst
Toimi Kankaanniemi /kd

Miapetra Kumpula-Natri /sd (delvis)
Jouko Laxell /saml
Päivi Lipponen /sd
Marjo Matikainen-Kallström /saml
Petteri Orpo /saml
Sirpa Paatero /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Eelis Roikonen.

RESERVATION

Motivering

Regeringen ser det inte som viktigt att bekämpa den svarta ekonomin i Finland eftersom den luckrar upp skyldigheten för underkoncerner att upprätta koncernbokslut. Det försämrar möjligheterna att få adekvata och tillräckliga bokslutsuppgifter om underkoncernerna. Skattemyndigheterna, polisen och projektet för utveckling av myndighetssamarbetet motsätter sig förslaget.

Den offentliga bokslutsinformationen om underkoncerner har varit av stor betydelse för intressegrupperna. Tillsammans med koncernen utgör den samfundsskatt som tas ut på grundval av bokslutet en betydande del av de influtna skatterna. Sett i ett skatteperspektiv är frågan alltså viktig och den borde ha uppmärksammats mer vid beredningen. Insynen i företagen blir lidande samtidigt som borgenärernas, skattemyndigheternas och andra intressenters möjligheter att få information försämrar, när informationen om koncernboksluten minskar.

Med den försämrade bokslutsinformationen är det svårare att avslöja ekonomiskt fiffel och

bekämpa den svarta ekonomin. Också allmänhetens möjligheter att hålla ett öga på fiffel försvåras.

Vår regering påstår sig bekämpa den svarta ekonomin, men det aktuella exemplet visar att arbetet på det praktiska planet är något helt annat. Propositionen kan ha den konsekvensen att samfundsskatten bringar in mindre pengar och därmed minskar skatterna överlag. Den här valperioden har regeringen kommit med många skattepropositioner som har försämrat skattebasen. Den här propositionen är en ny inkörsport och möjlighet att komma undan skatt och erbjuder en utmärkt grogrund för svart ekonomi.

Förslag

Vi föreslår

att lagförslagen godkänns enligt propositionen men att 8 kap. 9 § i lagförslag 1 och 6 kap. 8 § i lagförslag 2 förkastas.

Helsingfors den 8 december 2009

Jouko Skinnari /sd
Matti Kangas /vänst
Päivi Lipponen /sd

Sirpa Paatero /sd
Miapetra Kumpula-Natri /sd